

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060106

DOM
2014-10-29
Stockholm

Mål nr
M 7860-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-07-25 i mål nr M 499-12, se bilaga A

KLAGANDE OCH MOTPART

Perstorp Specialty Chemicals Aktiebolag, 556247-6290
284 80 Perstorp

Ombud: S Å W S

KLAGANDE OCH MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

SAKEN

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till utökad produktion av formalin vid bolagets anläggning i Perstorps kommun, Skåne län

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark och miljööverdomstolen skjuter upp frågan om vilka villkor som ska gälla beträffande utsläpp av verksamhetsspecifika substanser till det avloppsvatten som avleds till det för Perstorps industripark gemensamma avloppsreningsverket. Bolaget ska utreda om sådana substanser som identifieras i utsläppet från avloppsreningsverket eller i recipienten genom den utredning som föreskrivits i mark- och miljödomstolens dom den 25 juli 2013 i mål M 1222-12 kan härröra från produktionen av formalin, och vilka åtgärder som i så fall kan vidtas för att minska utsläppet. Utredningen ska tillsammans med förslag till villkor redovisas till mark- och miljödomstolen senast den 30 september 2015.

Dok.Id 1166887

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar villkor 4 och föreskriver att det ska ha följande lydelse.

4. Buller från formalinfabrikerna får inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder:

50 dB(A) dagtid kl. 07.00-18.00

50 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00

45 dB(A) nattetid kl. 22.00-07.00

Nya anläggningsdelar ska utformas så att bullernivån från formalinfabrikerna, när befintliga anläggningsdelar bytts ut samt formalinfabrik sex tagits i drift, inte överstiger följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder.

50 dB(A) dagtid kl. 07.00-18.00

45 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00

40 dB(A) nattetid kl. 22.00-07.00

Under natten gäller dessutom att den momentana ljudnivån inte får överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Ovan angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten begär det, dock minst vart femte år.

3. Mark- och miljööverdomstolen ändrar villkor 5 och föreskriver att det ska ges följande lydelse.

5. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar omgivningen. Flytande ämnen ska förvaras inom

invallning som rymmer minst den största behållarens volym. Cisterner ska vara försedda med överfyllnadslarm. Krav på invallning gäller inte tankcontainers. Temperaturen i lagertankar ska övervakas kontinuerligt fr.o.m. den 30 juni 2014.

4. Mark- och miljööverdomstolen avslår övriga yrkanden.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Perstorp Specialty Chemicals Aktiebolag (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra det tillstånd som meddelats av mark- och miljödomstolen på följande sätt.

1. Villkor 4 ska ändras så att ordet ”befintliga” stryks i första meningen och att den andra meningen, som avser nya anläggningsdelar, får följande lydelse.

”Nya anläggningsdelar ska utformas så att bullernivån från formalinfabrikerna, när befintliga anläggningsdelar bytts ut samt formalinfabrik sex tagits i drift, inte överstiger följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder.”

2. Villkor 5 ska ändras så att den sista meningen föreskrivs gälla fr.o.m. 2014-06-30.

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har som talan slutligt bestämts yrkat att målet ska återförvisas för ny prövning till mark- och miljödomstolen såvitt avser villkor nr 3, varvid villkor för utsläpp till vatten via Perstorp industriparcs gemensamma avloppsreningsverk ska fastställas, alternativt att frågan om villkor för utsläpp till vatten skjuts upp under en prövotid.

Länsstyrelsen har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra det tillstånd som meddelats av mark- och miljödomstolen på följande sätt.

1. Villkor 5 ska ändras genom att följande stycken läggs till.

”De kemiska ämnen, enskilda eller i kemiska produkter, som hanteras i verksamheten och som utgör prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten (PFÄ) eller har sådana egenskaper att de faller inom kriterierna för särskilt förorenande ämnen enligt Naturvårdsverkets rapport 5799 med förslag till gränsvärden för särskilt förorenande ämnen (SFÄ) ska ersättas med ämnen som är dokumenterat mindre farliga senast den 31 december 2018. Villkoret gäller med undantag för ämnen som 1) uppkommer till

följd av korrosion i ledningsnätet, 2) slitage i utrustning, samt 3) för Bronopol som biocid i kyltorn.

De kemiska ämnen, enskilda eller i kemiska produkter, som hanteras i verksamheten och som avleds via avloppsreningsverket, och som finns upptagna på Echas kandidatlista, ska ersättas med ämnen som är dokumenterat mindre farliga. Villkoret gäller med undantag för ämnen som omfattas av bolagets tillstånd enligt REACH samt för ämnet formaldehyd. När det gäller labbkemikalier ska hanteringen ske i slutna system och avloppsvattnet ska hanteras som farligt avfall.

Bolagets nuvarande användning och tillkommande användning (mängder) samt skyddsåtgärder för minskade utsläpp till vattenmiljön av prioriterat farliga ämnen (PFÄ), särskilt farliga ämnen (SFÄ), kandidatämnen samt utfasningsämnen enligt PRIO databasen, ska redovisas i bolagets årliga miljörapport. Bolaget ska inom den beslutade prövotiden i mål M 7843-13, senast den 30 juni 2016, redovisa eventuella tekniska, miljömässiga eller ekonomiska omständigheter till tillsynsmyndigheten som motiverar anstånd med riskminskningsåtgärder enligt detta villkor. Därefter ska motsvarande redovisning ske årligen i den mån bolaget bedömer att vidare anstånd kan behövas.”

Villkoret ska förenas med en möjlighet för tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor om utfasning/riskminskning av kemikalier.

Bolaget har motsatt sig länsstyrelsens yrkande om återförvisning och ändring av villkoren 3 och 5.

Länsstyrelsen har medgett bolagets yrkanden om ändring av villkor 4 och 5.

UTVECKLING AV TALAN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**Bolaget**Villkor 3

Separata villkor för utsläpp till vatten från anläggningen behöver inte föreskrivas. Villkor som begränsar utsläppet för enskilda produktionsenheter riskerar att orsaka felaktiga prioriteringar mellan olika verksamheter och anläggningar när det uppkommer behov av åtgärder. De medför heller ingen miljömässig vinst. Formalinfabrikernas utsläpp uppgår till endast 1,4 procent av de totala utsläppen av TOC till avloppsreningsverket och 3,2 procent av det totala flödet. Bolaget har väl fungerande rutiner och kontroller för att se till att utsläppen minimeras och uppfyller de krav på rening som framgår av gällande BAT-dokument. Mark- och miljödomstolen har tagit ställning till om det behövs separata villkor för dessa anläggningar och kommit fram till att detta inte krävs.

Villkor 4

Syftet med villkoret är enligt bolagets uppfattning att den ansökta nya formalinfabrik 6 ska generera lägre buller än de befintliga fabrikerna utan att de tillsammans ska medges högre bullernivåer än vad ett gemensamt villkor medger. Villkorets nuvarande formulering riskerar emellertid att tolkas så att något buller i praktiken inte alls kan förekomma från nya anläggningsdelar vid formalinfabrikerna, eftersom bullret kan bidra till att bullernivån vid bostäder överskrider framför allt nattvärdet. Villkoret bör därför justeras. Det bör också framgå tydligare vilka anläggningsdelar som avses.

Villkor 5

Såvitt avser den av bolaget yrkade ändringen har tiden redan gått ut och utrustningen är installerad och används.

Vad gäller den av länsstyrelsen yrkade ändringen av villkor 5 har bolaget anfört bland annat följande. Även om villkoret anger att anstånd kan sökas kommer bolagets kunder inte ha tid vänta på ett sådant. Det därför finns en stor risk för att bolaget kommer tappa kunder och verksamheten kommer inte att kunna bedrivas på ett

konkurrenskraftigt sätt. Det är orimligt att föreskriva villkor som innebär att tillståndsgivna verksamheter inte kan bedrivas och olämpligt att tillsynsmyndigheten ska besluta om anstånd. Villkoret är inte i enlighet med praxis och inte så preciserat att det kommer vara möjligt att tillämpa för verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten. Det är inte heller miljömässigt motiverat eller rimligt enligt den avvägning som framgår av 2 kap. miljöbalken. De olika ämnen som släpps ut från formalinfabrikernas verksamhet via avloppsreningsverket innebär såväl var för sig som tillsammans liten risk för miljön efter den rening som sker. Villkoret saknar koppling till formalinfabrikernas verksamhet, där det dessutom redan bedrivs ett framgångsrikt miljöarbete. Vidare reglerar villkoret områden som redan täcks av gällande svensk lagstiftning och EU-rätt.

Länsstyrelsen

Villkor 3

De verksamheter som betjänas av avloppsreningsverket bör ges egna villkor om utsläpp till vatten. Det bör av villkoren framgå vilka åtgärder för utsläppminskning som ska vidtas redan vid den verksamhet där avloppsvattnet uppstår. Det är inte en rimlig ordning att enbart förlita sig på bolagets interna arbete och samarbetet mellan avloppsreningsverket och dess kunder för att reglera industriparkens utsläpp till vatten.

Villkor 5

Det befintliga avloppsreningsverket är optimerat för att rena utsläpp från formalinproduktion och kapaciteten för att ta hand om metaller och organiska miljögifter är begränsad. Enligt länsstyrelsens uppfattning ska den sammantagna belastningssituationen i recipienten ligga till grund för bedömningar av utsläppsvillkor och villkor om utfasning av kemiska ämnen. Recipienten har belastats under mycket lång tid vilket har minskat dess toleransnivå och förekomst av vissa skadliga ämnen kan ha stor påverkan även i mycket små mängder. Trots att bolaget nu bedriver ett gott miljöarbete har historiska utsläpp från industriparken bidragit till recipientens dåliga status idag. I övrigt är villkoret tillräckligt preciserat och ligger inom ramen för vad miljöbalken och andra författningar medger. Det är inte i konflikt med REACH eller andra EU-rättsliga regelverk och begränsar inte vilka kemiska produkter eller varor

som sätts ut på marknaden. Vid utformningen av villkoret har länsstyrelsen gjort en avvägning av vad som är tekniskt rimligt, ekonomiskt möjligt och miljömässigt motiverat. Genom öppningen mot dialog med tillsynsmyndigheten har länsstyrelsen gjort det möjligt att uppnå rimliga skälighetsbedömningar för ämnen som är nödvändiga för bolagets verksamhet. Villkoret kommer att bidra till att nationella och internationella miljömål uppnås.

Söderåsens miljöförbund har uppgett följande. Enligt förbundets uppfattning ska utsläpp av kemikalier till vatten generellt sett begränsas vid källan. Villkor för detta bör anpassas för varje verksamhets utsläpp där det finns faktiska och ekonomiska möjligheter att vidta åtgärder. Förbundet har inte möjlighet att avgöra vilka utsläppsvillkor som är lämpliga för formalinfabriken. I övrigt vidhålls vad som tidigare anförts i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit huvudförhandling och syn i målet

EU:s Reference Document on Best Available Techniques in the Large Volume Organic Chemical Industry (februari 2003 med förslagna ändringar från april 2014) har ingått i underlaget för Mark- och miljööverdomstolens bedömningar i målet.

Mark- och miljööverdomstolen meddelar denna dag även dom i två andra mål som gäller bolagets anläggningar i Perstorp, nämligen i mål nr M 7843-13 som gäller bolagets avloppsreningsverk och i mål nr M 7858-13 som gäller produktion av Iodosorb samt ZipZoc och Ametop i Pharmafabriken.

Villkor 3

Mark- och miljödomstolen har i det överklagade villkoret föreskrivit att vattnet från den tillståndsgivna verksamheten ska överledas till det för Perstorps industripark gemensamma avloppsreningsverket och att förbehandling ska ske i den omfattning som behövs för att utsläppsvillkoren för reningsverket ska klaras. Länsstyrelsens

yrkande innebär att det ska föreskrivas särskilda villkor för utsläppet av verksamhetsspecifika substanser till vatten från den nu tillståndsgivna verksamheten vid formalinfabrikerna. Bolaget har bestritt yrkandet.

I det mål som gäller tillstånd till det gemensamma avloppsreningsverket har mark- och miljödomstolen skjutit upp avgörandet av vilka villkor som ska gälla beträffande bland annat vissa verksamhetsspecifika substanser i utsläppet till vatten. Bolaget har ålagts att under en provotid genomföra vissa provtagningar och analyser samt utreda det behandlade avloppsvattnets toxicitet. Mark- och miljödomstolens dom har inte överklagats i denna del.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att bolaget valt att ansöka om separata tillstånd till avloppsreningsverk respektive till fabriker som avloppsreningsverket betjänar. En sådan uppdelning är möjlig bara om det finns förutsättningar att föreskriva alla villkor som är relevanta från miljösynpunkt. Regleringen i den nu överklagade domen och i domen om avloppsreningsverket uppfyller inte detta krav. Om den utredning som är föreskriven beträffande avloppsreningsverket skulle visa att det finns behov av åtgärder beträffande vissa verksamhetsspecifika substanser, är det troligt att dessa åtgärder bäst vidtas i den verksamhet där utsläppen uppkommit, det vill säga i en fabrik som betjänas av reningsverket. Sådana åtgärder kan inte föreskrivas som villkor för tillståndet till avloppsreningsverket. Förutom formella hinder, saknas i målet om avloppsreningsverket underlag för en prövning enligt 2 kap. miljöbalken av vilka åtgärder som bör krävas vid fabriken.

Det finns således ett behov av att samordna regleringen av utsläppen av verksamhetsspecifika substanser mellan å ena sidan avloppsreningsverket och å andra sidan fabrikerna. Mark- och miljööverdomstolen finner därför att frågan om vilka villkor som ska gälla för utsläpp av verksamhetsspecifika substanser till det avloppsvatten som ska renas i avloppsreningsverket bör skjutas upp även i detta mål som gäller verksamheten vid formalinfabrikerna.

Detta innebär att om provotidsutredningen i målet om avloppsreningsverket visar på ett behov av att begränsa vissa substanser, ska formalinfabrikerna enligt sitt

prövotidsuppdrag utreda om dessa substanser kan härröra från dessa fabriker och vilka åtgärder som kan vara möjliga att vidta där. Prövotidsutredningen för formalinfabrikerna bör redovisas samtidigt med den som föreskrivits för avloppsreningsverket.

Länsstyrelsens yrkande ska alltså bifallas. Villkorspunkten 3 i mark- och miljödomstolens dom ska kvarstå som ett slutligt villkor, men kan komma att kompletteras med ytterligare villkor efter prövotiden.

Villkor 5

Enligt praxis måste en verksamhets tillståndsvillkor ses i samband med de stränga sanktioner som följer av en överträdelse, såsom återkallelse av tillståndet och straffrättsligt ansvar. Ett villkor måste därför vara så preciserat att det kan konstateras om en överträdelse har skett och om den kan läggas till grund för sanktioner. Vidare ska behovet av villkor och deras närmare innehåll vid tillståndsgivningen bedömas utifrån den särskilda verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön. Detta behöver inte hindra att förhållandevis standardiserade villkor ställs för verksamheter av ett visst slag, men villkorsfrågan måste alltid prövas efter de effekter som en verksamhet med viss kemikalieanvändning får i just den omgivning som är aktuell (jfr. t.ex. NJA 2006 s. 310 och NJA 2010 s. 516).

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det av länsstyrelsen föreslagna villkoret innehåller hänvisning till ett antal förteckningar över ett stort antal ämnen samt några undantag beträffande vissa ämnen. Eftersom dessa förteckningar ständigt utvecklas och då anstånd kan komma att begäras hos tillsynsmyndigheten, kommer villkorets omfattning enligt domstolens bedömning bli svår att överblicka. Även undantagen lämnar utrymme för olika bedömningar. Villkoret innebär delvis en upprepning i förhållande till lagkrav och generella föreskrifter och det riskerar också att komma i konflikt med redan givna tillstånd. Det är med den nuvarande formuleringen dessutom tveksamt om villkoret kan ses som ett sådant villkor av mindre betydelse som i tillämpningen kan delegeras till tillsynsmyndigheten. Mark- och miljööverdomstolen anser att villkoret därmed inte uppfyller de krav på precisering och förutsägbarhet som krävs av ett villkor.

Länsstyrelsens yrkande i denna del ska således lämnas utan bifall.

Justering av villkor 4 och villkor 5

Mark- och miljööverdomstolen finner inte skäl att göra någon annan bedömning än parterna såvitt avser utformningen av villkor 4 och den av bolaget yrkade ändringen av villkor 5. De föreslagna villkoren framstår som väl avvägda. Överklagandena ska därmed bifallas i den delen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2014-11-26

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Ulla Bergendal, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården samt hovrättsråden Mikael Hagelroth, referent, och Malin Wik. Föredragande har varit Lina Österberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-07-25
meddelad i
Växjö

Mål nr M 499-12

SÖKANDE

Perstorp Specialty Chemicals Aktiebolag, 556247-6290
284 80 Perstorp

Ombud: Advokat S Å-W

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utökad produktion av formalin vid bolagets anläggning i Perstorps kommun, Skåne län

Avrinningsområde: 96 N: 6221150 E: 399720

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Perstorp Specialty Chemicals AB tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken att årligen tillverka 350 000 ton formalin, räknat som 50-procentig formalin.

Villkor för tillståndet

För verksamheten gäller följande villkor

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar, avfall och andra störningar för omgivningen - bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Perstorp Specialty Chemicals AB i ansökningshandlingarna och i övrigt i målet uppgett eller åtagit sig.
2. Restgaser från tillverkningen av formalin ska renas genom katalytisk förbränning. Halten av formaldehyd i utgående gas från förbränningsanläggningarna

Dok.Id 237852

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81	Kungsgatan 8	0470-560 100	0470-560 125	måndag – fredag
351 03 Växjö		E-post: MMD.vaxjo@dom.se		08:00-12:00 13:00-16:30

får inte överstiga 20 mg/Nm³ räknat som årsmedelvärde. Begränsningsvärdet ska kontrolleras genom minst sex mätningar per år av utgående halt formaldehyd och beräkning av årsmedelvärdet. De totala utsläppen till luft av formaldehyd från formalinfabrikernas hela verksamhet får inte överstiga 5 ton per år.

3. Allt processavloppsvatten och sanitärt avloppsvatten, inklusive spill och läckage inom invallade fabriksplattor och avblödning från kyltorn, ska ledas till och behandlas i det för Perstorps industripars gemensamma avloppsreningsverket. Förbehandling av avloppsvattnet ska ske i den omfattning som behövs för att utsläpptsvillkoren för avloppsreningsverket enligt mark- och miljödomstolens deldom den 25 juli 2013 i mål M 1222-12, eller enligt senare avgörande, ska kunna innehållas.
4. Buller från befintliga formalinfabriker får som begränsningsvärde inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder:

50 dB(A) dagtid kl. 07.00 - 18.00

50 dB(A) kvällstid kl. 18.00 - 22.00

45 dB(A) nattetid kl. 22.00 - 07.00

Nya anläggningsdelar ska utformas så att bullrande utrustning inte bidrar till att bullernivån vid bostäder överskrider följande ekvivalenta ljudnivåer.

50 dB(A) dagtid kl. 07.00 - 18.00

45 dB(A) kvällstid kl. 18.00 - 22.00

40 dB(A) nattetid kl. 22.00 - 07.00

Under natten gäller dessutom att den momentana ljudnivån inte får överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Ovan angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten begär det, dock minst vart femte år.

5. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar omgivningen. Flytande ämnen ska förvaras inom invallning som rymmer minst den största behållarens volym. Cisterner ska vara försedda med överfyllnadslarm. Krav på invallning gäller inte tankcontainers. Temperaturen i lagertankar ska övervakas kontinuerligt.
6. Kontrollprogram med föreskrifter om besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod ska finnas.
7. Om verksamheten upphör ska verksamhetsutövaren till länsstyrelsen inge en plan avseende omhändertagande av lagrade kemiska produkter och farligt avfall samt efterbehandling av de markföroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till. Planen ska inges till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten avslutas.

Igångsättning m.m.

Tillståndet i de delar som avser nybyggnad ska ha tagits i anspråk senast den 31 december 2020, annars förfaller det i de delarna.

Detta tillstånd till befintliga verksamhetsdelar ska anses ha tagits i anspråk när domen har vunnit laga kraft och ersätter då hittills gällande tillstånd till verksamheten.

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet redovisade miljökonsekvensbeskrivningen.

Övrigt

Detta tillstånd begränsar inte för tillsynsmyndigheten att, i skälig omfattning, ställa krav på ytterligare säkerhetshöjande åtgärder som följer av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Ej heller begränsas möjligheterna för tillsynsmyndigheten att tillämpa 10 kapitlet miljöbalken i fråga om eventuella föroreningar i mark.

BAKGRUND

Perstorp Specialty Chemicals AB, fortsättningsvis även benämnt Bolaget och Sökanden, startade formalintillverkning 1905 av träsprit, som var en biprodukt vid "Skånska Ättikafabriken". Idag används formalin till stor del internt inom Perstorp industripark som råvara vid tillverkning av bl.a. polyalkoholer, bindemedel, hårdplast och vid tillverkning av lacker. Inom Perstorp industripark i Perstorp finns fem befintliga formalinfabriker som nu är aktuella i denna ansökan. Bolaget vill nu dels utöka den befintliga verksamheten och dels bygga ut den med en sjätte formalinfabrik.

Ansökan motsvarar vad som gavs tillstånd till 2003, men vars igångsättningstid utgick i slutet av 2012, efter två förlängningar av ursprunglig igångsättningstid som utgick 2007. Eftersom Bolaget är osäkert på om mark- och miljödomstolen skulle bevilja en tredje förlängning t.o.m. år 2015, har Bolaget beslutat att inge en ny ansökan för att inte riskera att stå utan tillstånd till en högre produktion och den nya formalinfabriken när så behövs.

TIDIGARE BESLUT

Tillståndet från den 13 mars 2003, med successiva förlängningsbeslut t.o.m. 2012, har på grund av finanskrisen inte kunnat tas i anspråk. Dagens verksamhet bedrivs med stöd av Koncessionsnämndens beslut den 13 juli 1988 som medger en årlig produktion av formalin om 250 000 ton (50 %-ig), i fem fabriker. I samma beslut lämnades tillstånd även till andra anläggningar inom Perstorp

För 1988 års tillstånd meddelades villkor som fortfarande är aktuella för formalinfabrikerna. Miljödomstolen upphävde i dom den 2 september 1999 de provisoriska föreskrifter avseende utsläpp till vatten som Koncessionsnämnden beslutat om i tidigare ärenden och föreskrev villkor för utsläppet av vatten från avloppsreningsverket. Tillstånd till hantering av avfall inom och i anslutning till anläggningarna i Perstorp har lämnats i bl.a. beslut den 30 december 1975 och den 29 december 1977.

Om ej annat framgår av övriga villkor skall verksamheten, inklusive åtgärder för att reducera vatten- och luftföroreningar och andra störningar från omgivningen bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget i ansökningshandlingarna i ärendet angett eller åtagit sig. Mindre ändring av produktionsprocess eller reningsförfarande får dock vidtas efter godkännande av länsstyrelsen. Som förutsättning för länsstyrelsens godkännande skall gälla att ändringen inte bedöms kunna medföra ökning av förorening eller annan störning till följd av verksamheten. (Villkorspunkt 1 i beslut nr 122/88)

Restgaser från tillverkningen av formalin skall renas genom katalytisk förbränning. Utsläppen till luft från vardera av formalinfabrikernas båda katalytiska förbränningsanläggningar får som riktvärde vid mätning ej överstiga 20 mg formaldehyd/Nm³. Utsläppen från formalinfabrikerna får inte överstiga 5 ton formaldehyd per år.

Buller från verksamheten skall begränsas så att det ej ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 55 dB(A) dagtid (kl. 07.00 - 18.00), 50 dB(A) kvällstid (kl. 18.00 - 22.00) och 45 dB(A) nattetid. Under natten gäller dessutom att momentanvärdet ej får överstiga 60 dB(A). Om hörbara toner eller impulsljud förekommer skall den tillåtna ljudnivån sänkas med 5 dB(A)

Utsläppet av TOC till Ybbarpsån från avloppsreningsverket får inte överstiga 330 kg/dygn räknat som årsmedelvärde och gränsvärde. Från och med år 2003 skall denna nivå vara 300

kg/dygn, och från och med år 2005 skall nivån vara 275 kg/dygn. Utsläppet får inte heller överstiga 400 kg/dygn räknat som månadsmedelvärde och riktvärde*.

Fast utrustning för kontinuerlig mätning av TOC-halten i inkommande vatten till avloppsreningsverket skall finnas på de fyra största delströmmarna.

Bolagen skall utreda de tekniska och ekonomiska möjligheterna att genom ytterligare utjämning av inkommande avloppsvatten minska de negativa effekterna av toppbelastningar på avloppsreningsverkets funktion. Utredningen jämte förslag till åtgärder skall inges till tillsynsmyndigheten senast den 31 december 2000.

Bolagen skall i samråd med tillsynsmyndigheten fortlöpande kartlägga och karaktärisera processavloppsvattnet från de olika fabriksenheter i syfte att ytterligare minska risken för skador i Ybbarsån. Resultatet av detta arbete skall redovisas årligen i miljörapporten.

Lagring av avfall skall ske på betryggande sätt. Lagring får ej ske så att spill eller läckage onödigtvis uppstår. Spill och läckage skall uppsamlas. Fatupplag skall täckas och anordnas på hårdgjord yta i den utsträckning länsstyrelsen föreskriver samt även i övrigt skötas på det sätt länsstyrelsen bestämmer efter samråd med bolagen och hälsovårdsnämnden.

Lagring och hantering av avfall skall ske på sådant sätt att damning ej uppkommer.

Miljödomstolen har, med stöd av 20 § miljöskyddslagen, överlåtit åt tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som skäligen kan fordras beträffande utjämning av inkommande flöden till avloppsreningsverket.

ANSÖKAN

Perstorp Specialty Chemicals AB ansöker om tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken till utökad produktion av formalin på fastigheten Perstorp 25:114 i Perstorps kommun. Tillståndet avser både utbyggnad i befintliga lokaler och utökning med en sätte formalinfabrik.

Yrkanden

Perstorp Specialty Chemicals AB hemställer om tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken att årligen tillverka 350 000 ton formalin, räknat som 50 %-ig formalin.

Förslag till villkor

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar, avfall och andra störningar för omgivningen - bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget i ansökningshandlingarna och i övrigt i målet uppgett eller åtagit sig.
2. Restgaser från tillverkningen av formalin ska renas genom katalytisk förbränning. Halten av formaldehyd i utgående gas från förbränningsanläggningarna får inte överstiga 20 mg/Nm³ räknat som årsmedelvärde. Begränsningsvärdet ska kontrolleras genom minst sex mätningar per år av utgående halt formaldehyd och beräkning av årsmedelvärdet. Luftutsläppen totalt från formalinfabrikeras hela verksamhet får inte överstiga 5 ton formaldehyd per år.
3. För utsläpp till vatten ska i tillämpliga delar gälla de villkor som miljödomstolen beslutat i dom den 2 september 1999 (M 310-99 m.fl.) eller i senare avgörande avseende Bolagets avloppsreningsverk.
4. Buller från befintliga formalinfabriker får som begränsningsvärde inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder:

50 dB(A) dagtid (kl 07.00 - 18.00), 50 dB(A) kvällstid (kl. 18.00 - 22.00), 45 dB(A) nattetid (kl. 22.00 - 07.00).

Under natten gäller dessutom att den momentana ljudnivån inte får överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Ovan angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst vart femte år.

5. Buller från formalinfabrik 6 får som begränsningsvärde inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid närmaste bostäder:

50 dB(A) dagtid (kl 07.00 - 18.00), 45 dB(A) kvällstid (kl. 18.00 - 22.00), 40 dB(A) nattetid (kl. 22.00 - 07.00).

Under natten gäller dessutom att den momentana ljudnivån inte får överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Ovan angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer av betydelse, dock minst vart femte år.

6. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar omgivningen. Flytande ämnen ska förvaras inom invallning som rymmer minst den största behållarens volym. Cisterner ska vara försedda med överfyllnadslarm. Krav på invallning gäller inte tankcontainers.
7. Bolaget ska minimera riskerna för olyckor och för detta bl.a. ta fram och dokumentera tydliga rutiner för att utföra riskanalyser för befintlig verksamhet och vid förändringar av verksamhet. Riskanalyserna ska utmytna i förslag till åtgärder som minskar olycksriskerna samt konsekvenserna av en olycka, om en olycka med risk för påtaglig skada för miljö eller hälsa kan befaras. Riskanalyserna ska dokumenteras och hållas tillgängliga för tillsynsmyndigheten.
8. Kontrollprogram med föreskrifter om besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod ska finnas.
9. Om verksamheten upphör ska Bolaget till länsstyrelsen inge en plan avseende omhändertagande av lagrade kemiska produkter och farligt avfall samt efterbehandling av de markföroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till. Planen ska inges till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten avslutas.

Bolaget anser att det inte finns skäl för att tidsbegränsa tillståndet eller att föreskriva ekonomisk säkerhet för efterbehandlingskostnader.

Sökandens beskrivning av ansökt verksamhet i sammanfattning

Produktion

Ansökan innebär en ökning av produktionen av 50 %-ig formalin från 250 000 ton per år till 350 000 ton per år. Det åstadkoms bl.a. genom utbyggnad med en sjätte

formalinfabrik, med planerad kapacitet på 150 000 ton/år, utöver de befintliga fem, i vilka även kapacitetshöjande åtgärder planeras.

Kapaciteten hos befintliga fabriker är för fabrik 1 (byggd 1959) 16 000 ton/år, fabrik 2 (byggd 1962/1998) 59 000 ton/år, fabrik 3 (byggd 1968) 52 000 ton/år, fabrik 4 (byggd 1971) 81 000 ton/år och fabrik 5 (byggd 1996) 72 000 ton/år, räknat på 345 drift dagar per år, utom för fabrik 1, med 275 drift dagar/år.

Formalin framställs i reaktorer genom oxidation av metanol med hjälp av katalysatorer och stödkemikalier. Metanol förångas med värme från produktionen via värmväxlare, temperatur 150 - 200 °C, med reglerad syrehalt på 11 %. I reaktorn ger metalloxidkatalysator och värme upphov till reaktion mellan metanol och syre vid 350 - 450 °C, varefter kylning sker till 150 - 200 °C. I ett kylt absorptionstorn tas formaldehydgasen upp i vatten, formalin bildas. Restgasen delas upp, två tredjedelar återförs i processen och en tredjedel förbränns. Formalinlösningen lagras i cisterner under omrörning för att motverka polymerisering. Därefter leds den vidare som råvara för polyolfabrikerna.

Råvaror/kemikalier

Sökt produktion innebär förbrukning av 200 000 ton metanol per år. Metanol levereras från hamnen i Malmö till Perstorp i specialbyggda tankbilar för 42 tons last och förvaras efter överpumpning i invallade cisterner för vardera 9 500 ton metanol, med dubbla överfyllnadsskydd, larm och avluftning ansluten till katalytisk förbränning. Distributionen av metanol inom anläggningen sker via rörkulvertar över och under mark.

Stödkemikalier domineras mängdmässigt av natronlut (natriumhydroxid 50 %, max 34 ton per år), som späds till 10 %. Inleverans sker med järnvägsvagn eller tankbil till fyra sammankopplade lagringcisterner (med invallning, överfyllnadsskydd och högnivåvakter). Vidare används molybdenbaserad katalysator, max 40 ton per år, samt platinakatalysator, mindre än 0,5 ton/år, samt benzoguanamin, ca 3 ton per år som stabiliseringsmedel. Processen styrs och övervakas kontinuerligt av processoperatörer, med hjälp av datoriserade styrsystem. Ett säkerhetssystem larmar och ingriper för kritiska nivåer av flöde, tryck eller temperatur.

Renvatten till process, ångtillverkning och kylning tas från industriparkens renavattenverk, som tar råvatten från Ybbarpsån. Vid sökt produktion förbrukas 270 000 m³ renavatten per år, samt 380 000 m³ per år av matarvatten.

Energi

Produktionen ger värmeöverskott, vilket används för produktion av ånga till ett ångnät inom fabriksområdet. Ångproduktionen motsvarar 270 GWh vid ansökt produktionsnivå. Elförbrukningen blir ca 36 GWh per år vid max. produktion. Den nya fabriken görs 30 % energieffektivare. I framställningen av matarvatten används årligen maximalt 60 ton av 50 %-ig natriumhydroxidlösning, 38 ton svavelsyra och två ton pannkemikalier.

Kylning sker via kyltorn. Kyltornsvatten används för kylning av reaktionsgaserna i adsorptionstornen. Från kyltornen sker en viss avblödning av vatten till avloppsreningsverket. Ca 12 ton kyltornskemikalier förbrukas per år vid max. produktion, främst biocider och dispergeringsmedel. Ybbarpsån belastas inte med kylvatten direkt från formalinfabrikerna. Någon termisk belastning på Ybbarpsån förekommer

således inte. Även kylmaskiner används i andra funktioner än processer, med ca 15 ton installerad mängd HFC.

Luftutsläpp

Processluft renas med hjälp av fyra platinabaserade katalytiska förbränningsanläggningar (ECS), som tillsammans gör att 100 % tillgänglighet uppnås, utom vid uppstart. Utsläpp (inklusive uppstart) sker bl.a. av dimetyleter, 25 ton/år vid ansökt produktionsnivå, och av formaldehyd och metanol, 3,5 ton/år vardera, vid ansökt produktionsvolym. Förbränningen ger upphov till utsläpp av 3 ton per år av kväveoxid, 0,5 ton per år av kvävedioxid och 55 ton kolmonoxid, 1 ton värmeöverföringsolja (vid reparationer) samt eventuellt HFC. Processen ger också upphov till koldioxidutsläpp f.n. ca 10 000 ton per år, max. ca 15 000 ton per år. Detta utsläpp omfattas av handeln med utsläppsrätter.

Utsläpp till vatten

Avloppsvatten från kyltorn och spolning/tvättning av bl.a. plattor under reaktorerna, samt sanitärt avloppsvatten, leds till ett för Perstorpskoncernen gemensamt reningsverk. Avloppsvattnet innehåller främst totalt organiskt kol, TOC, i form av formalin och metanol, men också zink och molybden. Karaktärisering av avloppsvattnet har gjorts, och avloppsvattnet bedöms kunna störa reningsprocessen vid förhöjd belastning. Prövning av det gemensamma avloppsreningsverket pågår i ett separat mål (M 1222-12). Tillförseln från formalinfabrikerna till reningsverket utgör 1,8 % av den totala hydrauliska belastningen och 0,5 % av belastningen med TOC. Samtliga fabriksplattor är invallade med normalt stängt avlopp.

Buller

Bullerbidraget vid bostäder från formalinfabrikernas 118 bullerkällor har beräknats till 40 - 43 dB(A). Vid huvudförhandlingen framkom att bullermätningar under flera nätter (kl. 22 - 07) vid närmaste bostäder, norr om området, har visat att bakgrundsnivån vid kontinuerlig registrering låg på ca 42 dB(A), representerande hela industriparken.

Transporter

Den tillverkade produkten lagras i invallade cisterner med överfyllnadsskydd, och används inom industriparken och transporteras via rörledningar. Transporter av råvaror och avfall sker med lastbil och beräknas öka från ca 10 till 14 per dag.

Avfall

Mellanlagring av farligt avfall, huvudsakligen mindre mängder av spillolja, formalin och metanol, sker i ett avfallslager med separata ytor för olika avfallstyper. Tvättvatten sänds till förbränning.

Riskhantering

Anläggningen omfattas av den högre kravnivån enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, på grund av användningen av formalin och metanol, och en säkerhetsrapport med riskanalys och åtgärder ingår i ansökan.

Förorenad mark

Industriell verksamhet har förekommit på platsen för formalinfabrikerna sedan flera decennier tillbaka och i marken runt fabrikerna kan eventuellt mindre markförore-

ning föreligga i form av formalin, metanol och hetolja (härrör från formalinfabri-
kernas verksamhet). Marken runt formalinfabrierna ligger i utkanten av ett mark-
område som av Länsstyrelsen i Skåne län erhållit riskklass 1. Riskklassificeringen
har erhållits p.g.a. historiska föroreningar från och med 1880-talet då den industri-
ella verksamheten inom Perstorp Industripark började. Riskklassificeringen har
skett inom ramen för pågående MIFO-projekt inom Perstorp Industripark.

Formalinfabrierna är dock byggda en bit upp på en höjd (berg), där historisk verk-
samhet inte bedöms ha förekommit och historiska föroreningar inte bedöms före-
ligga. Perstorp Specialty Chemicals AB har därför i det inledande MIFO-arbetet av-
seende markundersökningar fokuserat på övriga delar av området där historiska
föroreningar sedan tidigare konstaterats finnas. Undersökningarna genomförs efter
överenskommelse med länsstyrelsen.

Den ansökta verksamheten bedöms inte heller försvåra en eventuell framtida sane-
ring. Bolaget anser därför att föreskrifter om efterbehandling inte behöver meddelas
i ett tillstånd till verksamheten.

Anledning att föreskriva att Bolaget ska ställa säkerhet för efterbehandlings-
kostnader finns enligt Bolagets uppfattning inte heller.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Lokalisering

Formalinfabrierna är lokaliserade centralt i industriparken. Med tanke på det sam-
manhängande fabriksområdet i industriparken anser Bolaget att det inte finns någon
alternativ lokalisering av formalinfabrierna. Den nya fabriken planeras i första
hand omedelbart söder om nuvarande anläggning, mellan fabrierna 3 och 5. Alter-
nativ lokalisering genom ersättning av den äldsta fabriken framstår inte som trolig.

Detaljplanen från den 12 december 2005 avser industriändamål. Planen ändrades
den 10 februari 2011 för en byggnadshöjd på högst 70 m.

Luftutsläpp

Utsläppen beräknas inte bidra till att några miljö kvalitetsnormer för utomhusluft
överskrids i Perstorps samhälle, där heller inga överskridande har förekommit vid
mätningar, och inte heller prognosticeras något överskridande. Utsläppen bedöms
ha försumbar inverkan på miljömålet Frisk luft. Den nya formalinfabriken får en
egen reningsanläggning.

Legionella i kyltorn

Kyltornssystemet har bedömts ha en hög risknivå för tillväxt av legionellabakterier.
Övriga system är under kontroll och bedömningen är att låg risk föreligger för till-
växt och spridning av legionellabakterier i dessa system.

Kyltornssystemet spädmatas med ett mekaniskt och kemiskt behandlat process-
vatten som desinficeras med klordioxid. Övriga system spädmatas med kommunalt
vatten. Kyltornen är separerade i två moduler med två separata kylvattenbassänger.
De är dock förbundna och kommunicerande genom rörsystem. Därför har de fått en
gemensam riskbedömning. Utifrån den genomförda riskanalysen har ett antal åtgär-
der genomförts, bl.a. installation av inline-utrustning (konduktivitet), fastställda
fortlöpande provtagningsrutiner samt att uppföljning av vattenkvalitet sker ca sex

gångar per år tillsammans med leverantör av kyltornskemikalier. Därutöver finns fastställt ett fortlöpande underhåll av anläggningen. Ungefär två gånger per år rengörs bassängbotten från ackumulerat slam med hjälp av speciell dammsugare/slamsugare. En till två gånger per år sker kontroll och vid behov rengöring eller byte av kyltornsinsatser för att säkerställa vätning och ta bort källor till biologisk aktivitet. Åtgärderna ovan utökas vid behov eller om vattenanalyser visar på kraftigt ökad biologisk aktivitet.

I samarbete med Smittskyddsinstitutet och tillsammans med kemikalieleverantör har det utarbetats rutiner kring drift, skötsel och provtagning.

Utsläpp till vatten

Utsläpp sker via den gemensamma reningsanläggningen för industriparken. Volymmässigt dominerar flödet från kyltorn. Från produktionen är andelen ca 25 %. Flödet av avloppsvatten beräknas till maximalt 98 m³/dygn, vilket utgör ca 4 % av det maximala inflödet till avloppsreningsverket. Andelen av tillförseln av föroreningar är dock liten. För TOC var utsläppet från formalinfabrikerna inklusive kyltorn drygt 30 kg/dygn under 2012, vilket utgör ca 1,5 % av tillförseln till reningsverket. För år 2020 bedöms utsläppet öka till ca 40 kg/dygn. För molybden och zink är formalinfabrikernas andel av tillförseln till reningsverket 0,1 % respektive 2 %.

Påverkan kan främst ske vid förhöjda utsläpp av formalin, då den biologiska reningsprocessen kan störas. Metanol och formalin anses annars vara lättnedbrytbara i reningsverket. Några långlivade, bioackumulerande, hormonstörande eller arvs-massepåverkande ämnen förekommer inte i produktionen. Utöver vidtagna åtgärder för att minska utsläppen är det främst successivt utbyte av pumpar och ångföljledningar.

Riskhantering

De största riskerna är dels utsläpp av hetolja eller formalin till Ybbarpsån, dels brand vid lossning och lagring av metanol och lagring av formalin, samt brand i fabrikerna. Förebyggande åtgärder är driftbrytande säkerhetssystem, säkerhetsdamm, invallade fabriksplattor och cisterner med överfyllnadsskydd, skumsläckningssystem, alternativ plats för styrning, individuella kolsyresystem i varje reaktor. Risker finns från andra delar av industriområdet för stora explosioner, s.k. bleve, från lagertankar för kondenserade gaser, med konservenser för anläggningen.

I samband med komplettering av ansökan har Bolaget belyst ett antal riskfaktorer efter begäran av MSB, bl.a. bedömningen att ett scenario där en brännbar gasblandning kan uppstå i lagertank för formalin är mycket osannolik ens under icke normala förhållanden och därför är inte lagertankarna klassade enligt ATEX (EX).

För att minska risken för att metanol i processgasen antänds kontrolleras aktuella rörledningar vid varje omladdning (en till två gånger per år). Skadade delar åtgärdas. För resterande påpekanden kommer det att tas fram en åtgärdsplan. Därutöver sker en översyn av systemets kapacitet och standard eftersom systemet är utbyggt i steg allt eftersom produktionskapaciteten byggs ut med fler reaktorer. När översynen är slutförd kommer behovet av en ombyggnad att fastställas.

Bästa tillgängliga teknik (BAT)

Bolaget har redovisat en genomgång av vad som enligt tillämpligt BREF-dokument - Large Volume Organic Chemical Industry, Feb. 2003 - kan anses vara rekommenderad bästa teknik för denna typ av verksamhet. Alla aspekter av bästa teknik uppfylls inte för alla fabriker, bl.a. har halten av formalin i utgående luft varit högre än BAT-värdet 5 mg/m^3 normal torr gas vid vissa mätningar. Ej heller finns ett visst system för läcksökning (LDAR).

YTTRANDE OCH SÖKANDENS BEMÖTANDE

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tolkar ansökan så att Bolaget åtar sig att åtgärda bristerna hos invallningarna runt formalintankarna på Sirohofområdet. MSB anser att, om tolkningen är korrekt, frågan kan hanteras i samverkan med tillsynsmyndigheten.

Bolaget hanterar frågan i samverkan med tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen).

MSB anser att det rekommenderade temperaturlarmet i lagertankarna ska kompletteras med ett separat system som stänger av uppvärmningen av lagertanken.

Bolaget anser inte att det är motiverat att komplettera temperaturlarmet med ett separat avstängningssystem. Temperaturhöjningen sker mycket långsamt varför tiden inte är kritisk. Temperaturen avläses dagligen. Kostnaden för avstängningssystemet bedöms till ca 250 000 kr per cistern, totalt ca 1,0 - 1,3 MKr. Bolaget bedömer att kostnaden inte är rimlig jämfört nyttan beaktat mot den begränsade risk det är fråga om. Det som kan vara till nytta för den dagliga driften är kontinuerlig mätning för att förbättra kontrollmöjligheterna. Kostnaden för att installera kontinuerlig mätning bedöms till ca 50 000 kr per installerad mätpunkt. Bolaget är berett att åta sig detta.

MSB anser att en uppgradering till ATEX-klassad utrustning är att föredra.

Bolaget anser inte att det är motiverat med en uppgradering till ATEX-klassad utrustning. Kostnaden för ATEX-klassad utrustning bedöms till motsvarande kostnaden för avstängningssystem, d.v.s. till ca 250 000 kr per cistern, totalt ca 1,0 - 1,3 MKr. Bolaget bedömer även här att kostnaden inte är rimlig jämfört nyttan av åtgärden.

Söderåsens miljöförbund anser att det bara ska vara ett villkor för buller som ska ha följande lydelse:

Buller från verksamheten skall begränsas så att ljudnivån vid bostäder inte överstiger följande emissionsnivåer:

Ekvivalent

Dagtid kl. 07.00 - 18.00 Kvällstid kl. 18.00 - 22.00 Nattetid kl. 22.00 - 07.00

Den momentana ljudnivån nattetid får inte överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Angivna bullervärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst inför varje periodisk besiktning.

Söderåsens miljöförbund anser att eftersom det finns förslag till möjliga åtgärder för att dämpa bullret och företaget inte har visat att dessa är tekniskt eller ekonomiskt orimliga bör det vara Naturvårdsverkets bullerriktvärden för nyetablering som ska gälla.

Bolaget bestrider villkoret i dess huvudsakliga delar. Det finns inte förslag till möjliga åtgärder för att dämpa bullret. Det är endast behovet av dämpning för att klara nivån 40 dB(A) som har utretts, inte vilka konkreta åtgärder som skulle behövas. Vid utredning av tänkbara alternativa metoder måste såväl tekniska som ekonomiska och ljudtekniska aspekter beaktas.

Av tabell 24 i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att den beräknade ljudnivån 2011 uppgick till 43 dB(A) vid en mätpunkt, vilket var en ökning jämfört med 2001, och att den beräknade ljudnivån vid två andra mätpunkter beräknades till 40 dB(A). Ökningen jämfört med 2001 kan bero på att beräkningsmodellen uppgraderats och höjdsatts, vilket ökar noggrannheten i beräkningarna.

Mot bakgrund av att de beräknade bullernivåerna inte alls är i nivå med det av Söderåsens miljöförbund yrkade nattvärdet, att de är i samma nivå som det yrkade kvällsvärdet, att det inte är utrett vilka ytterligare åtgärder som skulle kunna vidtas då åtgärder redan vidtagits efter föregående tillståndsprövning samt att bullret från anläggningen inte utgör en olägenhet för omgivningen anser Bolaget inte att Söderåsens miljöförbunds yrkande ska bifallas. Som framgår nedan har Bolaget medgivit länsstyrelsens förslag att sänka dagvärdet till 50 dB(A). Någon sänkning av kvällsvärdet är inte rimligt då villkoret måste innehålla nödvändig marginal för att undvika villkorsöverträdelser vid normal drift.

Den bullerkartering som erfordras är resurskrävande, såväl ekonomiskt som personellt, inte minst som Bolaget bedriver ett antal tillverkningsenheter inom industriparken. Bolaget anser det mer rimligt att kontroll ska ske inför varannan periodisk besiktning. Skulle ett krav på kontroll vart tredje år gälla samtliga anläggningar inom Perstorp industripark skulle det medföra ett omfattande arbete, troligvis utan motsvarande miljönytta.

Bolaget har vid huvudförhandlingen föreslagit bullerkontroll ska ske vart femte år och accepterat att den momentana ljudnivån nattetid inte får överstiga 55 dB(A) vid bostäder.

Slutligen behöver den inledande meningen omformuleras till följande lydelse: "Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte överstiger följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder."

Bolaget anser att Söderåsens miljöförbunds förslag möjligen kan förstås så att verksamheten inte får bidra med något buller alls om bullernivån vid bostäderna redan på grund av andra verksamheter och omgivande trafik uppgår till de angivna begränsningsvärdena och det torde inte vara miljöförbundets avsikt.

Länsstyrelsen föreslår omformulering av villkor 2 (enligt referat ovan) och att dagvärdet för buller bör kunna föreskrivas som 50 dB(A) även för befintliga fabriker och att meningen om överskridande bör tas bort.

Bolaget medger länsstyrelsens yrkande.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas.

Lokalisering och tillåtlighet

Den befintliga verksamheten har tidigare befunnits vara tillåtlig utifrån miljöskyddslagen. Av vad som följer nedan framgår att det går att sätta sådana villkor, och Bolaget har därutöver gjort sådana åtaganden, att påverkan på omgivningen av den nu prövade verksamheten kan anses vara tillåtlig enligt miljöbalkens hänsynsregler. Det finns därför skäl att inte utförligt pröva alternativa lokaliseringar för befintlig verksamhet. Det är också uppenbart att en utökning av verksamheten i anslutning till befintlig anläggning ger mindre intrång än att etablera verksamhet på en helt ny plats.

Det har inte heller framkommit sådana omständigheter att tillåtligheten skulle hindras på grund av kommunala planer, påverkan på skyddade områden eller möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormer för luft eller vatten. Verksamheten bedöms även uppfylla kraven enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Ett tillstånd bedöms inte heller inverka på tillsynsmyndighetens möjligheter att tillämpa 10 kapitlet miljöbalken. Den fortsatta prövningen inriktas därför mot utformningen av villkor.

Villkor

Luftutsläpp

Utsläppet sker via flera katalysatorer, som kan växelanvändas så att perioder utan rening kan undvikas vid driftstörningar. Mark- och miljödomstolen finner att tekniska valet i sig utgör bästa tillgängliga teknik (BAT), men i fråga om rekommenderat värde för bästa tillgängliga teknik är det tveksamt om det alltid kan innehållas. BAT-nivåerna i BREF-dokumentet "Large Volume Organic Chemical Industry" är dock endast översiktligt beskrivna i kapitlet om formalinframställning. Allmänt

anges för de verksamhetstyper som avhandlas i BREF-dokumentet att VOC-utsläppen vid förbränning ska klara 1 - 20 mg/m³. Villkoret kan alltså sägas motsvara BAT-nivån.

Utsläpp till vatten

Det av Bolaget föreslagna villkoret refererar till ett beslut som inte längre kommer att gälla när denna dom vinner laga kraft. Villkoret bör istället referera till domen i mål avseende det gemensamma avloppsreningsverket och eventuellt senare domar, så att koppling sker till utsläppsvillkoren för avloppsreningsverket. Även om Bolaget vid prövningen av reningsverket har yrkat att ingen reglering ska ske av de enskilda verksamheternas avlopp till reningsverket, anser domstolen att det av villkoret bör framgå att åtgärder för utsläppsminskning kan behövas redan vid den verksamhet där avloppsvattnet uppstår.

Buller

Mark- och miljödomstolen anser att i villkor bör buller regleras så att verksamheten inte bidrar till att en viss bullernivå överskrids för den samlade immissionen. I detta fall gäller detta främst för nybyggnad eller ombyggnad, då verksamheten kan utformas för att klara en viss bullernivå. För befintlig del av verksamheten är det inte utrett om det går att vidta åtgärder så det samlade bullret från industriparken klarar 40 d B(A) nattetid. Därför får tidigare villkorsutformning kvarstå i denna del. Vid synen i samband med huvudförhandlingen konstaterades en kraftig bullerkälla, för vilken enligt Bolaget bullerdämpande åtgärder planeras. Sådan åtgärd får anses rymmas inom det allmänna villkoret om åtaganden och behöver inte villkoras separat. Domstolen anser att föreslagna bullervillkor kan sammanföras till ett villkor. Det bör finnas en hänvisning till tillsynsmyndigheten att avgöra när en ändring inte föranleder mätning, så som fanns i Bolagets tidiga yrkande. Krav på besiktning minst vart femte år, om det inte påkallats av annan anledning, är rimligt.

Kemikaliehantering

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har haft synpunkter på säkerhetsaspekter av kemikalielagringen. Domstolen anser att säkerhetsarbetet i första hand är en löpande tillsynsfråga som inte uttömmande kan regleras i tillståndsvillkor, utom frågor om vissa fasta installationer. Domstolen finner att kravet

på kontinuerlig temperaturmätning i lagertankar, så som MSB har yrkat och Bolaget har sagt sig vara berett att åta sig, bör anges som villkor. Övriga yrkanden av MSB om åtgärder finner domstolen för närvarande inte vara skäligen genomförbara, men kommande säkerhetsanalyser kan leda till aktualisering via tillsyn. Domslutet bör utformas så att detta framgår.

Riskhantering

Det av Bolaget föreslagna villkoret motsvaras helt av vad som direkt följer av lag (1999:381) och förordning (1999:382), varför något särskilt villkor inte behöver föreskrivas. Det bör dock i tillståndet klargöras att tillståndet inte begränsar för tillsynsmyndigheten att agera utifrån denna lag vid framtida säkerhetsbedömningar.

Kontroll

Några synpunkter på villkorsförslaget har inte framkommit.

Efterbehandling

Villkoret har gängse utformning. I målet har inte framkommit att marken skulle vara förorenad på sådant sätt att åtgärder behöver vidtas inom ramen för detta tillstånd, men frågan har heller inte närmare utretts i målet. Domstolen konstaterar att bestämmelserna som följer av industriemissionsdirektivet 2010/75/EU om statusrapport om föroreningsstatusen i mark och grundvatten, ännu inte måste tillämpas i detta mål, på grund av övergångsbestämmelserna till direktivet. Frågan är då öppen för tillsynsmyndigheten för fortsatt utredning, vilket bör anges i domslutet. Hitillsvarande utredning ger inte anledning till att besluta om avsättande av ekonomisk säkerhet för eventuella saneringsarbeten. Det har inte heller framkommit något annat än att Bolaget har det fulla ansvaret för återställningsåtgärder som följer av formalintillverkningen.

Övrigt

För den nya formalinfabriken bör igångsättningstid anges. Eftersom det i övrigt rör sig om en befintlig verksamhet, utan väsentliga ändringar av verksamhetens inriktning, finns inte anledning att i tillståndet ange någon igångsättningstid i den delen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 15 augusti 2013.

Jonny Boo

Bruno Bjärnberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och miljörådet Bruno Bjärnberg samt de särskilda ledamöterna Pergöran Andersson och Anders Wetterling.